

Аналітична довідка
щодо сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в
Харківській області за III квартал 2017 року

Формування сприятливого підприємницького середовища є одним із головних завдань діяльності Харківської обласної державної адміністрації.

За даними Головного управління статистики у Харківській області, станом на 01.01.2017 в області здійснювали діяльність 1096 середніх підприємств, що складає 5,4% від загальної кількості підприємств та 19 328 малих підприємств, що складає 94,6% від загальної кількості підприємств регіону.

За даними Головного управління Державної фіскальної служби у Харківській області, станом на 01.10.2017 кількість суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб Харківської області склала 137 754 особи.

За даними Головного управління Державної фіскальної служби у Харківській області, станом на 01.10.2017 надходження податкових платежів до обласного бюджету від діяльності юридичних осіб склали 4 807 911,3 тис. грн., фізичних осіб – підприємців – 1 483 282,7 тис. грн.

Станом на 01.01.2017 у сфері малого підприємництва працювало 111190 осіб, у сфері середнього підприємництва – 204568 осіб (кількість зайнятих працівників, за даними Головного управління статистики у Харківській області).

Станом на 01.01.2017 обсяг реалізованої продукції малими підприємствами області становив 80385,4 млн. грн., що склало 29,4% від загального обсягу реалізації відповідного виду діяльності, та обсяг реалізованої продукції середніми підприємствами області становив 149471,0 млн. грн., що склало 54,7% від загального обсягу реалізації.

У Харківській області діє Програма сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області на 2016 – 2020 роки, затверджена рішенням Харківської обласної ради VII сесії VII скликання від 08 вересня 2016 року № 245-VII (зі змінами).

Обласною державною адміністрацією спільно з ХАРКІВСЬКИМ РЕГІОНАЛЬНИМ ФОНДОМ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА (далі – Фонд) на постійній основі здійснюється координація діяльності бізнес-центрів, надається методична допомога, інформаційна підтримка розвитку бізнесу, проводяться семінари для підприємців.

Перевагою вважається повноцінне функціонування інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва, яка створює сприятливі умови для його розвитку та повністю орієнтована на потреби місцевих суб'єктів підприємництва.

Станом на 02.10.2017 інфраструктура підтримки малого та середнього підприємництва складається із 24 бізнес-центрів, 1 бізнес-інкубатора, 17 технопарків, 4 кластерів, 45 бірж, 9 лізингових центрів, 6 координаційних центрів, 44 страхових компаній, 142 аудиторських фірм, 3 інноваційних фондів, 134 інвестиційних компаній, 52 громадських об'єднань підприємців, 8 фондів підтримки підприємництва, 70 кредитних спілок, 300 установ, які

надають консультування з питань комерційної діяльності й керування, 354 небанківських фінансових установ.

Робота щодо створення необхідних для підприємців нових об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва проводиться з орієнтацією на місцеві потреби суб'єктів підприємництва.

26 вересня 2017 року організовано чергове засідання Регіональної ради підприємців Харківської області для обговорення змін у законодавстві з податкових та регуляторних питань, які відбулись протягом липня-вересня 2017 року.

Протягом III кварталу 2017 року Харківською обласною громадською організацією «Асоціація приватних роботодавців» проведено наступні заходи:

- 27.07.2017 проведено засідання «круглого столу» на тему: «Запровадження електронної системи управління ризиками при адмініструванні ПДВ»;

- 31.07.2017 відбулась прес-конференція «Як громадськість контролюватиме розподіл бюджету області»;

- 04.08.2017 проведено презентацію проекту «Прозорий бюджет, як інструмент громадської участі».

Рішенням Харківської обласної ради від 23.02.2017 № 382-VII затверджено новий Порядок використання коштів обласного бюджету, що виділяються для мікрокредитування суб'єктів малого та середнього підприємництва на зворотній основі під бізнес-плани проектів, на 2017 – 2020 роки.

Рішенням Харківської обласної ради від 25.05.2017 № 447-VII виділено кошти в сумі 400 тис. грн., для надання бюджетних позичок суб'єктам підприємницької діяльності у 2017 році.

На даний час розпочато конкурс на отримання безвідсоткового мікрокредиту за рахунок коштів обласного бюджету серед суб'єктів малого підприємництва Харківської області, який продовжено до 06.11.2017.

Протягом звітного періоду ХАРКІВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ФОНД ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА здійснював подальшу роботу з підтримки діяльності бізнес-центрів у Балаклійському, Первомайському та Печенізькому районах Харківської області (ГО «Інвалідів багатодітних родин, родин дітей інвалідів Балаклійського району Харківської області»; ГО спеціалізована соціальна служба «Волонтерський центр» Первомайського району Харківської області; організація роботодавців Печенізького району.). З організаціями підписані додаткові угоди і продовжено термін використання матеріально-технічної допомоги.

У поточному періоді продовжено інформаційне наповнення офіційного сайту ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ФОНДУ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА www.kharkiv.biz.ua, який надає можливість широкому колу відвідувачів ознайомитись із основними заходами регіональної та державної підтримки в сфері підприємництва.

Щомісячно у розділі «Календар підприємця» розміщується інформація з термінами подання звітності та сплати податків, видається Дайджест ХРФПП, який надає можливість відслідковувати актуальні соціальні та економічні новини області, останні зміни в законодавстві та інформацію про діяльність ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ФОНДУ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА.

З метою виконання заходів Програми сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області на 2016 – 2020 роки, ХАРКІВСЬКИМ РЕГІОНАЛЬНИМ ФОНДОМ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА проведена робота щодо обліку установ інфраструктури підтримки підприємництва різних форм власності в районах та містах Харківської області. За підсумком була сформована база даних, яка розміщена у спеціальній рубриці на офіційному сайті ХРФПП: <http://www.kharkiv.biz.ua>.

Усі бажаючі можуть у вільному доступі ознайомитись із зазначеним переліком.

Крім того, на виконання зазначеної Програми, сформована база кредитних програм та розміщена на офіційному сайті Фонду у спеціальній рубриці «Можливості для бізнесу» (Банківський навігатор).

У розділі «Кредитування підприємців» систематично оновлюється інформація щодо актуальних стипендій та грантів Міжнародної технічної допомоги.

Також, оновлена база даних об'єктів комунального майна, які можуть бути передані в оренду або у власність суб'єктам підприємницької діяльності з метою реалізації проектів у сфері малого та середнього підприємництва.

З метою підвищення конкурентоспроможності бізнесу шляхом організації комплексного підходу до поширення знань і кваліфікації підприємців та бажаючих розпочати власну справу протягом 9 місяців 2017 року продовжено реалізацію комплексної освітньої програми «Школа малого бізнесу» (ШМБ).

Спільно з кафедрою економічної кібернетики та прикладної економіки Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна розроблено унікальний освітній курс для підприємців «ІТ-інструменти для бізнесу», який проходив з 18 квітня по 14 червня 2017 року.

Під час курсу, який складався з 16 занять та охоплював найбільш важливі аспекти бізнесу, слухачі мали змогу в інтерактивній формі ознайомитись та застосувати на практичних заняттях різноманітні сервіси, платформи, методики та моделі для ведення власного бізнесу.

Наприкінці курсу, слухачі отримали свідоцтва підвищення кваліфікації ХАРКІВСЬКОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ФОНДУ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА.

Також, протягом вересня проводилась робота щодо підготовки програми та залучення нових експертів для проведення спеціального поглибленого навчального курсу «Школа малого бізнесу (II рівень)», який стартував 17 жовтня 2017 року.

За 9 місяців 2017 року ХАРКІВСЬКИМ РЕГІОНАЛЬНИМ ФОНДОМ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА проведено 8 заходів, які відвідали майже 600 підприємців у т.ч. демобілізовані із зони АТО та ВПО, а саме: 4 відкритих семінари, 1 зустріч з підприємцями та представниками Головного управління ДФС України у Харківській області, 3 інтернет – конференції спільно з представниками Головного управління ДФС України у Харківській області.

Усі центри надання адміністративних послуг оснащені необхідною матеріально-технічною базою, засобами телекомунікаційного зв'язку, комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням.

Регіональний центр адміністративних послуг у м. Харків обладнаний системою відеоспостереження, яка дозволяє мінімізувати корупційний ризик, максимально уникати конфліктних ситуацій і забезпечити відео-трансляцію роботи Центру на його офіційному сайті. Для видачі закордонних паспортів та паспортів громадянина України у формі ID-картки встановлено обладнання та програмне забезпечення – 5 робочих станцій.

В області проводяться консультації та наради із суб'єктами надання адміністративних послуг щодо законодавчого врегулювання питань, пов'язаних з передачею органам місцевого самоврядування послуг центральних органів виконавчої влади.

Через відповідні реєстри (Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Державний реєстр прав на нерухоме майно, громадських об'єднань) надаються адміністративні послуги Міністерства юстиції України.

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.06.2017 № 394-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні на 2017 – 2018 роки» для забезпечення реалізації механізму надання адміністративних послуг в електронній формі та інтеграцію їх до Єдиного порталу адміністративних послуг затверджено розпорядження голови обласної державної адміністрації від 06.09.2017 № 426 «Про створення робочої групи з реалізації Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні на 2017 – 2018 роки».

29.09.2017 проведено засідання Робочої групи, на якому розроблено План заходів Харківської обласної державної адміністрації.

Для організації якісного надання адміністративних послуг, а також відпрацювання проблемних питань, які виникають при практичному впровадженні послуг через центри надання адміністративних послуг, в області постійно проводяться навчальні семінари.

Протягом III кварталу 2017 року проведено 6 заходів, а саме:

- 1 навчальний семінар із вирішення питань, які виникають при практичному впровадженні переліку адміністративних послуг;

- 3 семінари у Головному територіальному управлінні юстиції у Харківській області;

- 2 засідання робочої групи з надання адміністративних послуг із реєстрації прав на нерухоме майно та бізнесу для державних реєстраторів

спільно з Головним територіальним управлінням юстиції у Харківській області.

У III кварталі 2017 року зберігався пріоритет міжнародних донорських організацій у частині підтримки розвитку малого та середнього бізнесу за напрямом відновлення та започаткування власного бізнесу у т.ч. серед внутрішньо переміщених осіб, а також створення нових робочих місць для переселенців.

В області проводиться постійна системна інформаційно-роз'яснювальна робота щодо орієнтації незайнятих осіб на започаткування ними власної справи, розвитку та підтримки підприємницьких ініціатив.

Протягом січня-вересня 2017 року службою зайнятості проводились семінари, надавались безоплатні індивідуальні і групові консультації з питань організації та провадження підприємницької діяльності, а саме:

- понад 160 профінформаційних семінарів «Як розпочати власний бізнес», у яких взяли участь 1,4 тис. осіб з числа незайнятих;
- 37 профконсультаційних семінарів «Від бізнес ідей до власної справи» за участю 0,3 тис. таких осіб;
- понад 4,8 тис. осіб отримали безкоштовні консультації з питань пошуку, відбору та найму персоналу, оформлення трудових відносин, державної реєстрації суб'єктів господарювання тощо.

Для орієнтації незайнятого населення на організацію власної справи в сфері сільського (зеленого) туризму, що є перспективною в регіоні, в профінформаційних секторах базових центрів зайнятості розташована відповідна підбірка матеріалів, зокрема з розвитку народних промислів. Протягом 9 місяців 2017 року проведено 10 семінарів з питань організації зеленого туризму за участю більше 50 осіб.

Для організації підприємницької діяльності за 9 місяці 2017 році по Харківській області одноразово допомогу по безробіттю було виплачено 50 безробітним особам.

Департаментом економіки і міжнародних відносин обласної державної адміністрації постійно проводиться робота з інформування представників малого та середнього бізнесу Харківської області про можливості участі в міжнародних виставкових заходах за кордоном, бізнес-форумах та ділових місіях (далі – міжнародні заходи), які проводяться в Україні за участю представників іноземних компаній.

Інформація щодо міжнародних заходів направлена Харківській торгово-промисловій палаті, Регіональному представництву Міжнародної Торгової Палати «ICC Ukraine» в Харківській області, Об'єднанню промисловців і підприємців в Харківській області – регіональному відділенню Всеукраїнської громадської організації «Український союз промисловців і підприємців», Харківському регіональному відділенню «Європейської Бізнес Асоціації», Спільці підприємців Харківської області з метою розповсюдження серед підприємств, організацій та установ регіону.

Протягом III кварталу 2017 року направлено інформацію щодо 11 міжнародних заходів.

Також, представники малого та середнього бізнесу Харківської області прийняли участь у міжнародних заходах, які проходили у регіоні, а саме:

22.09.2017 у м. Харків відбувся IX Міжнародний економічний форум «Інновації. Інвестиції. Харківські ініціативи!» (далі – Форум) – найвагоміший економічний захід на Сході України, який традиційно збирає велику кількість керівників органів влади, експертів, дипломатів, представників міжнародних організацій та фондів, відкриваючи перед українським бізнесом можливості для пошуку нових інвестиційних та торговельних партнерів.

Зокрема, у роботі Форуму взяли участь:

- представники делегацій більш ніж 30 країн світу, 15 Надзвичайних і Повноважних Послів (США, КНР, Японія, Туреччина, а також Азербайджан, Албанія, Білорусь, В'єтнам, Грузія, Казахстан, Македонія, Сербія, Таджикистан, Узбекистан, Хорватія);

- представники майже двох десятків інвестиційних фондів і компаній: від інституційних інвесторів, міжнародних фінансових організацій, таких, як ЄБРР і Європейський інвестиційний банк, які системно вкладають сьогодні в Україну, і завершуючи венчурними інвесторами, які приїхали до Харківської області із США у пошуку перспективних ІТ-стартапів;

- представники всіх основних міжнародних програм і проектів, діяльність яких спрямована на підтримку децентралізації та розвиток місцевих громад в Україні;

- представники потужних міжнародних промислових компаній, які приїхали до Харківської області для налагодження співпраці, зокрема, всесвітньо відомі компанії «Вестінгауз», «Інка Трейдінг енд Інженірінг», «Сіменс», «Донфанг електрик машинері», «Кейс»;

- керівництво ПрАТ «Укргідроенерго», ДП НАЕК «Енергоатом», ПАТ «Центренерго», ДК «Укроборонпром», інших державних концернів та компаній, які виступають замовниками продукції для харківських підприємств;

- керівники більш ніж 30 провідних промислових підприємств енергетичної та машинобудівної галузі, які входять у склад державного концерну «Укроборонпром».

У рамках Форуму підписано низку документів, а саме:

- Меморандум про співпрацю між Харківською обласною державною адміністрацією, Харківською обласною громадською організацією «Асоціація приватних роботодавців» і Міжнародною радою шведської промисловості «NIR»,

- Меморандум про співпрацю між Харківською обласною державною адміністрацією, Харківською обласною громадською організацією «Асоціація приватних роботодавців» та Українсько-німецьким фондом.

Метою зазначених документів є надання проектної підтримки малому та середньому бізнесу, підвищення інвестиційної привабливості регіону, а також розвиток міжнародних зв'язків Харківської області.

Також, підписано Меморандум про співпрацю між Харківською обласною державною адміністрацією та Українською асоціацією шовкового

шляху «SilkLink». У рамках вказаного документу сторони об'єднують зусилля у напрямі покращення інвестиційної привабливості регіону через розроблення та реалізацію інвестиційних проектів на території Харківської області за участі китайських інвесторів, приведення існуючих інвестиційних проектів і пропозицій у відповідність до китайських стандартів.

Крім вказаного, в рамках Форуму ПАТ «Турбоатом» підписано кілька договорів та угод на поставку енергетичного обладнання як українським суб'єктам господарювання, так і іноземним.

Також, підписано документи щодо науково-технічного співробітництва, зокрема, меморандуми про розширення співпраці між Харківським національним технічним університетом сільського господарства ім. П. Василенка та офіційним дистриб'ютором «Case IH» в Україні ТОВ «Укрфармінг» та про стратегічне партнерством між «DCH IH», ПАТ «Харківський тракторний завод» і Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут».

Під час заходу проводились панельні дискусії, у тому числі, відбулась дискусія в рамках Ради з просування експорту при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України «Можливості з розвитку експорту», у ході якої обговорювались проблеми та виклики бізнесу, які стоять перед підприємцями Харківської області щодо здійснення експортної діяльності; презентовано роботу Офісу з просування експорту (можливості для експортерів, в тому числі для представників малого та середнього бізнесу).

Зокрема, підкреслено, що Офіс з просування експорту (далі – Офіс) є консультативно-дорадчим органом при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України, який створено як «єдине вікно» допомоги українським експортерам у виході на нові ринки. У рамках співпраці з підприємцями регіону Офіс готовий надавати допомогу щодо розвитку експортних можливостей харківських експортерів, сприяти налагодженню співробітництва та партнерства між харківським та закордонним бізнесом, здійснювати промоції харківських товарів та послуг за кордоном.

Презентовано проект технічної допомоги CUTIS (Канадсько-український проект з підтримки торгівлі та інвестицій), який реалізується у сфері експорту та залучення інвестицій та спрямований на підтримку малого та середнього бізнесу у всіх регіонах України через співпрацю з торгово-промисловими палатами, бізнес-асоціаціями, а також урядом та проектними офісами реформ. Зокрема, підприємці Харківської області отримали інформацію щодо правил та процедур експорту до Канади.

У панельній дискусії взяли участь: торговий представник України – заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України Н. Микольська, керівник Офісу з просування експорту М. Каганяк, президент Асоціації приватних роботодавців Харківської області О. Чумак, виконавчий директор Канадсько-української торгової палати в Україні Е. Турос, представники дипломатичних установ, Європейського банку реконструкції та розвитку, іноземних консалтингових компаній, керівники підприємств регіону.

05–07 жовтня 2017 року у м. Харків проходив Міжнародний форум з розвитку фермерства «AGROPORT-2017». Захід відвідали представники майже всіх областей України (21 область) та спостерігали онлайн–глядачі зі всіх областей України, а також 13 країн: Німеччини, Королівства Нідерландів, Литви, Польщі, Турції, Данії, США, Італії, Індії, Тайланду, Австралії та Російської Федерації.

У роботі Форуму взяли участь офіційні делегації від Дніпропетровської, Донецької, Луганської, Львівської, Полтавської, Сумської, Херсонської областей. У перший день роботи Форуму підписано меморандум порозуміння між Харківською, Львівською, Херсонською обласними державними адміністраціями щодо співпраці та обміну досвідом у сфері розвитку сільськогосподарської кооперації.

Відбулось підписання меморандуму про співпрацю між Харківським тракторним заводом та Харківським національним аграрним університетом ім. В.В. Докучаєва.

У Форумі прийняли участь 60 вітчизняних та міжнародних експертів, що ділились досвідом у рамках ділової програми (під час заходу відбулось понад 10 конференцій, семінарів та воркшопів); близько 200 компаній взяли участь у виставці.

З метою залучення іноземних інвестицій до Харківської області обласною державною адміністрацією створено Реєстр інвестиційних пропозицій, у таких галузях, як промисловість, будівництво, сектор агропромислового комплексу, житлово-комунальне господарство та у сфері енергозбереження.

Презентація інвестиційного потенціалу Харківщини проводиться на постійній основі під час робочих зустрічей керівництва області з офіційними представниками іноземних держав (протягом III кварталу 2017 року їх відбулось 10), а також шляхом розповсюдження вказаних інвестиційних пропозицій серед потенційних інвесторів як на території України так і за її межами (через закордонні дипломатичні установи України).

У серпні 2017 року Департаментом економіки і міжнародних відносин обласної державної адміністрації підготовлено та надіслано до Кабінету Міністрів України інформацію щодо інвестиційної діяльності в регіоні, а саме, перелік найбільших інвестиційних проектів, які були реалізовані у 2014–2017 роках, перелік найбільших інвестиційних проектів, які зараз реалізуються та перелік найбільших інвестиційних проектів, які підготовлені і потребують залучення інвестицій.

Департаментом економіки і міжнародних відносин обласної державної адміністрації проводиться системна робота щодо обміну інформацією в рамках міжрегіонального співробітництва та двосторонніх угод, укладених Харківською областю з регіонами країн–членів ЄС.

Зокрема, на виконання пункту 25 Плану заходів з реалізації домовленостей, досягнутих під час 6-го засідання Міжурядової українсько–латвійської комісії з питань економічного, промислового та науково–технічного співробітництва, а саме щодо налагодження обміну досвідом та

реалізацію спільних проектів у таких сферах, як поліпшення інвестиційного клімату в регіонах, Департаментом економіки і міжнародних відносин обласної державної адміністрації підготовлено та направлено Міністерству економічного розвитку і торгівлі України відповідні інформаційно-аналітичні матеріали за III квартал 2017 року.

Департаментом економіки і міжнародних відносин обласної державної адміністрації протягом звітного періоду проводилась робота щодо розповсюдження через дипломатичні установи України за кордоном, а також міністерства, міжурядові комісії та інші організації інформаційних, рекламних і презентаційних матеріалів щодо економічного потенціалу Харківської області.